

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422200321
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8422200321.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 36 857 033, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpenej: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, IČO: 35561734, o zaplatenie 4.163,72 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad (do 31.5.2023 Okresný súd Kežmarok), č. k. KK-2CSp/29/2022-56 zo dňa 13.4.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Ruší rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania.
2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou podanou na súde dňa 15.2.2022 sa žalobca na žalovanom domáhal zaplatenia sumy vo výške 4.163,72 eur spolu so zmluvnou pokutou, úrokom z omeškania a náhradou trov konania z titulu plnenia z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným.
3. Predvolanie na pojednávanie sporu právny zástupca žalobcu prevzal dňa 27.3.2023 s poučením podľa ust. §278 Civilného sporového poriadku.
4. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie neustanovil. Neúčast' odôvodnil v podaní zo 6.4.2023 hospodárnosťou konania. Iný dôvod neprítomnosti na pojednávaní neuviedol.
5. V danom prípade právny zástupca žalobcu v oznámení svojej neúčasti iba vysvetlil dôvod neprítomnosti bez toho, aby zároveň požiadal súd o odročenie pojednávania. V nadväznosti na to nebolo povinnosťou súdu postupovať podľa ust. §183 ods. 4 CSP, keďže jeho aplikácia sa vyžaduje iba v prípadoch, ak strana sporu požiada o odročenie pojednávania a súd zistí, že ňou uvedený dôvod na takýto procesný postup nie je dôležitý. Je preto potrebné dôsledne rozlišovať medzi skúmaním naplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 písm. a) a b) CSP a skúmaním dôvodnosti procesného návrhu strany sporu na odročenie pojednávania podľa § 183 CSP, pričom žiadna analógia legis § 183 ods. 4 CSP vo vzťahu k § 278 písm. b) CSP do úvahy neprichádza (pozri obd. Uznesenie Krajského súdu Žilina z 28.2.2019 spis. zn. 7Co 17 / 2019).
6. Žalovaný, ktorý sa na pojednávanie ustanovil prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhol žalobu zamietnuť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu podľa ust. § 278 CSP.

7. Žalobca bol v predvolaní poučený o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti rozhodnutia o žalobe rozsudkom pre zmeškanie.

8. S odkazom na ust. § 137 písm. a), § 278, § 279 CSP vo všeobecnej rovine súd prvej inštancie považuje za potrebné zdôrazniť, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia ako následok procesnej pasivity žalobcu v civilnom sporovom konaní. Procesná pasivita žalobcu sa prejavuje tým, že si neplní povinnosti strany konania tak, aby konanie mohlo byť rýchlo a efektívne skončené. Pripomína sa zásada, že práva patria bdelym, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie sa na ochranu svojich práv a vyžaduje, aby aj strana v konaní sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozeniu a poškodzovaniu. Predpokladá sa pritom, že strana musí využiť prostriedky, ktoré jej poskytuje zákon a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jej práv. Bola to pritom práve nečinnosť žalobcu, ktorý sa bez riadneho, hoci včasného uvedenia dôvodu neustanovil na pojednávanie nariadené vo veci súdom prvej inštancie, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a bol v predvolaní výslovne poučený o možnom následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Ak potom za danej situácie žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu na pojednávaní navrhol rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie, bolo povinnosťou súdu rozhodnúť podľa ust. § 278 CSP tak, že žalobu zamietol. Žalobca totiž nerešpektoval povinnosti uložené súdom prvej inštancie podľa Článku 10 Základných princípov civilného sporového konania a tomu zodpovedala forma a výsledok konania. Zvlášť je potrebné zdôrazniť, že daný spor je sporom so slabšou stranou - spotrebiteľom, pričom to bol práve spotrebiteľ, kto náležite dbal na svoje procesné práva a povinnosti a zvolil si v konaní advokáta, aby ho zastupoval, pričom tento zástupca žalovaného sa na pojednávanie riadne dostavil a legitímne za splnenia všetkých zákonných podmienok žiadal rozsudkom pre zmeškanie žalobu zamietnuť. Na druhej strane, žalobca a ani jeho právny zástupca sa opakovane na pojednávanie bezdôvodne nedostavili, hoci túto skutočnosť súdu oznámili včas. Len preto, že žalobca podal na súd žalobu nemožno o ňom hovoriť ako o aktívnej strane sporu. Žalovaný správne poukázal na to, že žalobca sa bez náležitého ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie, pričom termín pojednávania mu bol oznámený včas na to, aby sa dal na pojednávaní substitučne zastúpiť, prípadne aby urobil iné vhodné opatrenia na ochranu svojich práv.

9. Žalobca v podaní z 6.4.2023 ako dôvod neúčasti na pojednávaní uviedol hospodárnosť konania. Preto nebolo možné akceptovať jeho neprítomnosť. Súd prvej inštancie tak v danom prípade musel konštatovať, že neúčasť z vážnych dôvodov neospravedlnil.

10. Na tomto mieste si súd prvej inštancie dovoľuje upriamiť pozornosť na ust. Článku 2 ods. 1 Základných Princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

11. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že žalobca, resp. jeho právny zástupca bol v predvolaní z 13.3.2023 poučený o možnosti rozhodnutia formou rozsudku pre zmeškanie podľa ust. § 278 CSP.

12. Žalobca, hoci bol na pojednávanie riadne predvolaný i riadne poučený podľa ust. § 278 CSP, nerešpektoval povinnosti uložené súdom prvej inštancie podľa Článku 10 Základných princípov Civilného sporového poriadku.

13. Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb (ust. §18 ods. 2 Zákona o advokácii).

14. Z vyššie uvedeného je nepochybné, že právny zástupca žalovaného pri plnení svojich povinností advokáta nevyužil svoje právo dať sa, v rámci svojho oprávnenia, zastúpiť iným advokátom (ust. §16 ods. 1 Zákona o advokácii).

15. Uvedený postup žalobcu, resp. jeho zástupcu z radov profesionálnych advokátov, tak nemožno hodnotiť ako postup, v ktorom by bol v priebehu konania aktívny. Jeho aktivita v prejednávanej spore spočíva výlučne v doručení žaloby súdu. Za aktivitu žalobcu ako strany sporu nemožno považovať

jeho reakciu na predvolanie, v ktorej dokonca ani neuviedol vážnu okolnosť neustanovenia sa na pojednávanie, hoci nežiadal o jeho odročenie.

16. Žalovaný síce svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil včas (čo nie je sporné), avšak nie vážnou okolnosťou tak ako to od neho vyžaduje ust. § 278 písm. b) CSP.

17. V tejto súvislosti sa, odkazujúc na ustálenú rozhodovaciu prax súdov vyššej inštancie poznamenáva, že nie je jeho povinnosťou akceptovať každé ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní aj keď sporová strana uvádza dôvod inak spôsobilý viesť k záveru, že ide o „ospravedlniteľný dôvod“ (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo/26/2019 z 29.1.2019).

18. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa posledne citovaného zákonného ustanovenia, aplikujúc zásadu úspechu v konaní. Žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, a preto mu bol voči žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

19. Proti tomuto rozsudku ako celku podal žalobca včas odvolanie s poukazom na ust. § 356 písm. b) Civilného sporového poriadku, nakoľko na vydanie kontumačného rozsudku neboli splnené zákonné podmienky. Žalobca vo svojom odvolaní poukázal na to, že svoju neúčast' na pojednávaní riadne písomne ospravedlnil a z dôvodu hospodárnosti súhlasil s vykonaním konania a s rozhodnutím. V písomnom ospravedlnení zároveň súd požiadal, aby v prípade neakceptovania ospravedlnenia neúčasti túto skutočnosť oznámil mailovou adresou (ani to súd nespravil, čo je pomerne neobvyklé, aby súd nereagoval na požiadavku sporovej strany).

20. V ďalšom poukázal na to, že Civilný sporový poriadok nedefinuje, kedy sa ospravedlnenie považuje za dostatočné a kedy nie. Žalobca mal za to, že v súlade so zákonom je každé ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní. Žalobca nežiadal o odročenie pojednávania, svojím oznámením deklaroval súdu, že vzhľadom na okolnosti ním chápané ako hospodárnosť konania sa pojednávania nezúčastní a odkázal na svoje podanie vo veci. Ani z tohto pohľadu nemožno hovoriť o pasivite, ktorá má byť sankcionovaná kontumačným rozsudkom.

21. Pokiaľ súd vyhodnotil ospravedlnenie neúčasti žalobcu za nedôvodné, mal podľa jeho názoru v takomto prípade per analogiam (Článok 4 základných princípov CSP) postupovať podľa § 183 ods. 4 CSP, teda hneď potom, ako žalobca oznámil, že sa pojednávania nezúčastní, ho bezodkladne informovať, že toto jeho podanie neakceptuje a jeho účasť je povinná.

22. Podľa názoru žalobcu nie je možné vykladať ustanovenia CSP tak formalisticky, že by žalobca zmeškal pojednávanie, ak bol aktívny, súdu sa ospravedlnil, žiadal konať v neprítomnosti, keďže nemienil zvyšovať prípadné trovy konania o trovy svojej účasti na pojednávaní, ak by bol v konaní úspešný.

23. S poukazom na uvedené preto žalobca žiadal, aby krajský súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil, pretože neboli splnené podmienky na vydanie napadnutého rozsudku a rozsudok porušuje práva žalovaného a znemožňuje ich uplatnenie.

24. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

25. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 34 po zistení, že odvolanie bolo podané včas oprávnenou osobou sporu, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný opravný prostriedok (§ 355 ods. 1, § 356 písm. b), § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok Okresného súdu zrušil a vec mu vrátil a ďalšie konanie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b), § 391 ods. 1 CSP.

26. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP na základe toho, že boli kumulatívne splnené podmienky na vydanie takéhoto rozsudku. Žalobca sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci naň bol riadne a včas predvolaný, bol poučený o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie žalobcu, napriek tomu svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami a žalovaný na pojednávaní navrhol, aby súd vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

27. Z obsahu spisu je evidentné, že bola dodržaná podmienka upravená v § 278 CSP, t. j., že v rámci predvolania na pojednávanie (č.l. 31 súdneho spisu) bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Zároveň je nepochybné, že bol predvolaný riadne a včas, t. j., že časové rozmedzie medzi predvolaním na pojednávanie a pojednávaním je dostatočné. V tejto súvislosti je nutné podotknúť, že žalobca doručil súdu, pred každým z oboch pojednávaní, ospravedlnenie z dôvodu hospodárnosti konania s tým, že súhlasil s vykonaním pojednávania v jeho neprítomnosti.

28. Inštitút rozsudku pre zmeškanie žalobcu slúži ako procesná sankcia za pasivitu žalobcu, pričom nemožno vykladať príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku formalisticky. Odvolací súd považuje za nutné podotknúť, že súd prvej inštancie prehliadol podrobné vyjadrenia žalobcu, ktoré obsahujú vecnú argumentáciu a reakciu na popieranie uplatneného nároku žalovanom. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR, č. k. I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 4. júna 2019, v ktorom konštatoval, že: „Považuje za potrebné dať do pozornosti, že formalistický výklad ust. § 274 CSP, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudku pre zmeškanie žalobe vyhovie, skutočne nie je žiadúci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Návrh na nariadenie rozsudku pre zmeškanie a splnenie všetkých zákonných podmienok podľa § 274 CSP treba posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ust. § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej)...“.

29. Analogicky, keďže ust. § 274 CPS a § 278 CSP sú totožné, ale týkajúce sa účastníkov v rôznom procesnom postavení (§ 274 žalovaného a § 278 žalobcu), odvolací súd poukazuje na okolnosť, že žalobca v obidvoch svojich podaniach, v ktorých sa ospravedlnil na vytýčené pojednávanie, súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a tiež súhlasil, aby súd nielen pojednával, ale v jeho neprítomnosti, v prípade, ak bude mať za to, že podmienky boli splnené, vyhlásil rozsudok. Je potrebné zdôrazniť, že argumentácia rozhodnutiam iných súdov je neadekvátna, nakoľko tieto sa vzťahujú na prípady, v ktorých súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, resp. žalovaného, ktorý žiadal o odročenie pojednávania, t. j. nesúhlasil s tým, aby toto pojednávanie prebehlo. V prípade, ak by si odvolací súd osvojil argumentáciu súdu prvej inštancie, znamenalo to, že by žalobca aj žalovaný by boli vždy povinní sa zúčastniť daného pojednávania, lebo inak by súd mohol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie niektorého z nich, a to aj napriek tomu, že by ten, v neprospech ktorého bolo rozsudkom pre zmeškanie rozhodnuté, bol v konaní aktívny, predkladal vyjadrenia, reagoval na podanie protistrany, ale pre akúkoľvek príčinu by sa nemohol zúčastniť pojednávania a napriek tomu by súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti, tak aj napriek tomu by súd rozhodol kontumačným rozsudkom v jeho neprospech. Uvedené je v rozpore aj so základnými princípmi Civilného sporového poriadku, a to zásadou hospodárnosti a účelnosti civilného sporového konania, keď pri akejkoľvek výške konania, napríklad, keď aj predmetom konania bol návrh na plnenie vo výške 1 eurocentu, by sa musel žalobca, bez ohľadu na vzdialenosť, zakaždým dostaviť na vytýčené pojednávanie, inak by riskoval, že by súd rozhodol kontumačným rozsudkom v jeho neprospech.

30. Zohľadňujúc opísané neboli splnené zákonom požadované podmienky na vydanie kontumačného rozsudku na pojednávaní podľa § 278 CSP. Na základe toho odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie preto rozhodne, zistené skutočnosti vyhodnotí, vec právne posúdi a svoje rozhodnutie odôvodní v zmysle kritérií uvedených v § 220 CSP. V novom rozhodnutí zároveň rozhodne o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).